

UCHWAŁA NR XX/108/20
RADY GMINY KOBYLIN-BORZYM
z dnia 30 grudnia 2020r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020r. poz. 713) oraz art.176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821 ze zm.) uchwala się:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 –2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kobylin-Borzymy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Kazimierz Kłoskowski

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE KOBYLIN-BORZYM
NA LATA 2021-2023**

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	3
II.	PODSTAWA PRAWNA	3
III.	ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY.....	4
IV.	DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY W GMINIE KOBYLIN- BORZYMY	5
V.	ANALIZA SWOT	7
VI.	OBSZARY PROBLEMOWE	7
VII.	ADRESACI PROGRAMU	7
VIII.	CEL GŁÓWNY	8
IX.	CELE SZCZEGÓŁOWE	8
X.	REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU..	8
XI.	HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU..	8-9
XII.	EFEKTY PROGRAMU	10
XIII.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	10
XIV.	EWALUACJA, MONITORING I OCENA PROGRAMU	11

I WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko przekazując mu system wartości oraz tradycje. Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych ale niestety również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy.

Choroba alkoholowa rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, wypadki losowe to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Różnorakie formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny.

Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości. Działania przyniosą najlepszy efekt gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, winna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne jak i zastępcze.

Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są również ważne ze względów społecznych i ekonomicznych, konieczne z uwagi na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinie lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Do zadań własnych gminy należy m.in. tworzenie 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny. Gminny Program Wspierania rodziny na lata 2021-2023 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jest strategicznym dokumentem Gminy Kobylin-Borzymy mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne.

II PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

III ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustawowym spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa określa podział kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

GMINA	POWIAT
<ul style="list-style-type: none">• Profilaktyka – wspieranie rodziny• Asystent rodziny• Placówki wsparcia dziennego• Rodziny wspierające• Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny	<ul style="list-style-type: none">• Piecza zastępcza i instytucjonalna• Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej• Adopcje• Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka• Placówki opiekuńczo-wychowawcze• Usamodzielnienie• Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator)• Rodziny pomocnicze

Zadaniem ustawowym gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Nienormowany i elastyczny czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej diagnozie środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzicami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Koniec zatrudnienia ustaje wówczas gdy rodzina osiągnie samodzielność i prawidłowo wykonuje funkcje opiekuńczo – wychowawcze. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, albo w rodzinnym domu dziecka. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

IV DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE KOBYLIN-BORZYM

Gmina Kobylin-Borzymy jest gminą wiejską położoną w powiecie wysokomazowieckim. Składa się z 40 sołectw. Według danych Urzędu Gminy w Kobylinie-Borzymach w latach 2017-2019 liczba ludności ma tendencję malejącą. W roku 2017 gmina liczyła 3370 mieszkańców natomiast w roku 2019 liczba mieszkańców zmalała do 3297.

W gminie dominuje struktura rodzinna 2+2+3 (rodzice, dwoje lub trójka dzieci). W przeważającej części gospodarstw matka zajmuje się wychowaniem dzieci i domem, natomiast ojciec pracuje. W ostatnich latach coraz bardziej popularny staje się układ, w którym obydwój rodziców pracuje, natomiast dzieci chodzą do szkoły, przedszkola lub zajmują się nimi babcie.

Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych. Dysfunkcje w rodzinie wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym. Istotną rolę zgodną z polityką społeczną państwa odgrywa praca socjalna w połączeniu ze wsparciem finansowym lub rzeczowym.

Na terenie gminy istnieją też osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Duża część osób wykluczonych społecznie to osoby podlegające uzależnieniom głównie od alkoholu. Brak jest wiarygodnej statystyki dot. tego problemu. Jednak z obserwacji wynika, że jest to ogromny problem społeczny, wpływający destrukcyjnie na życie rodzinne.

W związku z wprowadzeniem programu 500+ oraz innymi świadczeniami sytuacja w rodzinach w ostatnich latach znacznie się poprawiła. Przyczyniło się w znacznej mierze do ograniczenia ubóstwa przede wszystkim w rodzinach wielodzietnych. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych w rodzinie wnioskuje się, że istnieje problem agresji i przemocy w szkołach i w rodzinach. Młodzież czuje się zagrożona, wyobcowana i nie zawsze potrafi poradzić sobie z problemami. Coraz częściej zauważalny jest wzrost uzależnienia wśród młodych ludzi od internetu, gier komputerowych, telefonu komórkowego, hazardu, które przedkładają kontakt z drugą osobą, przyrodą na rzecz wirtualnych kontaktów. Na skutek niewłaściwych wzorców wyniesionych między innymi z mass mediów, kryzysu autorytetu, zaburzona jest prawidłowa komunikacja między rodzicami a dziećmi oraz w środowisku rówieśniczym.

Z roku na rok wzrasta bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przez co zwiększa się zapotrzebowanie na porady specjalistyczne, terapie skierowane do rodziców opiekunów i dzieci. Z wniosków i rekomendacji wyżej wspomnianej ewaluacji wynika iż należy nadal prowadzić kampanie społeczne o możliwości uzyskania wsparcia, prowadzić działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży, propagować właściwe postawy społeczne i rodzicielskie, kontynuować, dostosować i poszerzać ofertę pomocową do aktualnych potrzeb rodzin, podnosić kompetencje osób działających na rzecz dobra rodziny organizować w sposób atrakcyjny czas dla dzieci i młodzieży usprawniać współpracę między instytucjami. Zadania z zakresu pomocy społecznej oraz kierowanie lokalnej polityki społecznej na terenie Gminy koordynuje Ośrodek Pomocy Społecznej. Jest on inicjatorem działań o charakterze

pomocowym aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tabela nr 1: Liczba osób objętych pomocą społeczną (opracowane na podstawie danych ze sprawozdań resortowych OPS w Kobylinie-Borzymach)

ROK	2017	2018	2019
Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji	102	91	60
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	129	154	126

Tabela nr 2 : Przyczyny udzielenia wsparcia trudnych sytuacji życiowych rodzin pokazuje poniższa tabela (na podstawie danych OPS w Kobylinie-Borzymach za rok 2019)

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin, którym udzielono pomocy
1.	Ubóstwo	30
2.	Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	13
3.	Bezrobocie	7
4.	Niepełnosprawność	17
5.	Długotrwała lub ciężka choroba	8
6.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem	2
7.	Przemoc w rodzinie	-
8.	Alkoholizm	-
9.	Zdarzenie losowe	-
10.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1

Z powyższych danych wynika, że najczęściej pomoc udzielana była z powodu wielodzietności ze wskazaniem na potrzebę ochrony macierzyństwa. Znaczną grupę osób korzystających z pomocy stanowią osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności oraz osoby pozostające w stałym leczeniu specjalistycznym. Bardzo często zdarza się, że w jednej rodzinie występuje kilka powodów trudnej sytuacji jednocześnie.

Tabela 3. Ilość wdrożonych oraz zakończonych procedur Niebieskich Kart w rodzinach w ostatnich latach (na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej)

ROK	Ilość wdrożonych niebieskich kart	Ilość zakończonych niebieskich kart
2017	9	11
2018	11	8
2019	8	6

V ANALIZA SWOT

Analiza SWOT pozwala na ocenę jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• Opracowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,• Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,• Baza instytucji wspierających rodzinę (OPS, PCPR, GKRPA, Policja, Sąd, Służba Zdrowia, Oświata, Kościół Katolicki, Stowarzyszenie Łabędź)	<ul style="list-style-type: none">• Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie,• Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, terapeuta, psychiatra, mediator),• Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucenie autorytetu szkoły, nauczyciela,• Brak świadomości społecznej o potrzebach, możliwościach w zakresie rodziny zastępczej.

VI OBSZARY PROBLEMOWE

Działania w zakresie wspierania rodziny dotyczą następujących obszarów problemowych:

- Wsparcia rodzin z dziećmi w prawidłowym wypełnianiu funkcji wychowawczej,
- Podejmowania działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny,
- Koordynacji działań różnych instytucji działających ze środowiskami dysfunkcyjnymi,
- Zmniejszania skali zjawisk zaburzających prawidłowe funkcjonowanie rodziny tj.: bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, przemoc, brak kompetencji rodzicielskich.

VII ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do wszystkich rodzin i dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Kobylin-Borzyny a w szczególności:

- Rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w rodzinie zastępczej,
- Rodzin którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie,
- Rodzin dysfunkcyjnych,
- Rodzin przeżywających chwilowe trudności opiekuńczo - wychowawcze,

VIII CEL GŁÓWNY

Wsparcie rodzin poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Rozwój systemu wsparcia rodziny skoncentrowanego na realizacji działań profilaktycznych oraz skutecznej interwencji.

IX CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
2. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny.
3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców.

X REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Do realizacji programu zostaną zaangażowane następujące instytucje:

- Urząd Gminy
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Policja
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Szkoły i przedszkola
- Służba zdrowia
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Powiatowy Urząd Pracy
- Organizacje pozarządowe
- Biblioteka Publiczna Gminy Kobylin-Borzymy
- Parafie z terenu Gminy

XI HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Harmonogram realizacji programu przedstawia poniższa tabela

Zadanie i działania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji	Źródło finansowania
1. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego			
a) udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	OPS w Kobylinie-Borzymach, Urząd Gminy,	2021-2023	Środki własne, środki zewnętrzne
b) świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach	OPS	2021-2023	Środki własne Środki zewnętrzne

programu „posiłek w szkole i w domu” na lata 2021-2023			
c) monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	OPS Kobylin-Borzymy, Szkoły, Służba Zdrowia	2021-2023	Środki własne Środki zewnętrzne
d) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcia terapii leczenia uzależnień dla ofiar i sprawców przemocy	OPS w Kobylinie-Borzymach, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA	2021-2023	Środki własne Środki zewnętrzne
e) poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników OPS	OPS w Kobylinie-Borzymach	2021-2023	Środki własne Środki zewnętrzne

2. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu system wspierania rodziny

a) zabezpieczenie środków na zatrudnienie asystenta rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	OPS w Kobylinie-Borzymach	2021-2023	Środki własne Środki zewnętrzne
b) zapewnienie w budżecie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	OPS, urząd Gminy Kobylin-Borzymy	2021-2023	Środki własne Środki zewnętrzne
c) zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz rozpropagowanie miejsc gdzie można uzyskać pomoc	OPS, Urząd Gminy, Zespół interdyscyplinarny, GKRPA, Ośrodek Zdrowia, Szkoły.	2021-2023	Środki własne Środki zewnętrzne
d) wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom poprzez prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego	świetlice w szkole, GKRPA, OPS, Biblioteka	2021-2023	Środki własne Środki zewnętrzne
e) współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami, w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.	OPS, Urząd Gminy, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA w Kobylinie-Borzymach	2021-2023	Środki własne Środki zewnętrzne

3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców

a) szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności	OPS, Szkoły	2021-2023	Środki własne Środki zewnętrzne
b) kierowanie osób uzależnionych na leczenie	OPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny	2021-2023	Środki własne Środki zewnętrzne
c) przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	OPS, Sądy rodzinne	2021-2023	Środki własne Środki zewnętrzne
d) działanie Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz rodzin, w których występuje problem przemocy	Zespół Interdyscyplinarny,	2021-2023	Środki własne Środki zewnętrzne

XII EFEKTY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidziane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- Zminimalizowanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej,
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- Poprawa jakości funkcjonowania rodziny,
- Wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- Umożliwienie dzieciom umieszczonych w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- Rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

XIII ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Zadania trzyletniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z możliwościami finansowymi Gminy. Program finansowany będzie ze środków :

1. Budżetu Gminy Kobylin-Borzymy,
2. Dotacji budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,

3. Funduszy pozyskanych w ramach resortowych programów osłonowych
4. Środków pozabudżetowych - projekty.

XIV EWALUACJA, MONITORING I OCENA PROGRAMU

Program będzie monitorowany i ewaluowany na bieżąco w zależności od zmieniającej się sytuacji rodzin w gminie i pojawiających się potrzeb. Monitoring będzie służył analizie i ocenie zebranych informacji i planowaniu dalszych działań w celu zapewnienia najlepszych efektów podjętych inicjatyw. Monitoring programu będzie prowadzony corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań opisanych w niniejszym programie. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobylinie-Borzymach w terminie do 31 marca każdego roku sporządzi sprawozdanie z zakresu wspierania rodziny. Monitorowanie działań będzie dokonywane poprzez analizę następujących danych:

1. Liczba rodzin: objęta pomocą społeczną - korzystających z zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, objęta świadczeniem wychowawczym, otrzymujących świadczenie "Dobry Start".
2. Liczba rodzin i dzieci oraz osób dorosłych korzystająca z posiłków.
3. Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem.
4. Liczba osób które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich kart. Liczba osób, które ukończyły terapię.
5. Liczba asystentów, liczba osób objętych asystenturą.
6. Liczba rodzin objętych wsparciem.
7. Liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy.
8. Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach.